

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław TROCIUK

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 2 kwietnia 2002 r.

35492

RPO/405440/02/IV/ZR

Pan
Marek Pol
Wiceprezes Rady Ministrów
- Minister Infrastruktury

Szanowny Panie Premierze,

Ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o zmianie ustawy - Prawo budowlane (Dz. U. Nr 129, poz. 1439) wprowadzono do porządku prawnego w sferze budownictwa nową regulację prawną, mocą której na uczestników procesu inwestycyjnego nałożono obowiązek sporządzania dla każdej nowej inwestycji planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia. Zmiana ta została dokonana w ramach dostosowania polskiego ustawodawstwa do wymogów obowiązujących w Unii Europejskiej.

Zgodnie z przepisami znowelizowanej ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. Nr 106 poz. 1126 - z późn. zm.) inwestor zobowiązany jest do zorganizowania procesu budowy z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, w tym w szczególności poprzez opracowanie stosownego planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia /art. 18 ust. 1 pkt 3 prawa budowlanego/, przy czym problematyka bezpieczeństwa i ochrony zdrowia powinna być uwzględniona już na etapie projektowania inwestycji. Projektant bowiem, na etapie opracowywania projektu, powinien sporządzić informację dotyczącą bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, uwzględniającą specyfikę projektowanego obiektu budowlanego i warunki prowadzenia robót budowlanych /art. 20 ust. 1 pkt 1a i 1 b prawa budowlanego/.

Podmiotem zaś bezpośrednio odpowiedzialnym za sporządzenie wymaganego planu ustawa czyni kierownika budowy. Do obowiązków bowiem kierownika budowy należy sporządzenie lub zapewnienie sporządzenia planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz koordynowanie podczas wykonywania robót budowlanych działań zapewniających przestrzeganie zarówno zasad bezpieczeństwa i ochrony zdrowia określonych przepisami, jak i ustaleń zawartych w opracowanym dla danej inwestycji planie /art. 21a ust. 1 i 2 prawa budowlanego/.

Warto podkreślić, że inwestor, zgodnie ze zmienionym przepisem art. 41 ust. 4 prawa budowlanego, obowiązany jest zawiadomić właściwy organ co najmniej na 7 dni przed rozpoczęciem robót budowlanych o terminie ich rozpoczęcia, dołączając na piśmie oświadczenie kierownika budowy (robót), stwierdzające sporządzenie planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

Zgodnie z art. 23a ustawy nowelizującej prawo budowlane: "Minister właściwy do spraw architektury i budownictwa określi, w drodze rozporządzenia, warunki bezpieczeństwa i ochrony zdrowia podczas wykonywania robót budowlanych ", zaś według art. 21 a: „Minister właściwy do spraw architektury i budownictwa określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres i formę planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz szczegółowy zakres rodzajów robót budowlanych, o których mowa w ust. 2, mając na uwadze stopień zagrożeń, jakie stwarzają poszczególne ich rodzaje”.

Nie ulega wątpliwości, że nowe unormowanie, wprowadzające wymóg opracowywania i realizowania planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, ma na celu zapewnienie bezpiecznych warunków pracy oraz zmniejszenie - znacznej nadal - wypadkowości na budowach.

Upoważnienie ustawowe do wydania aktu wykonawczego nie zostało dotychczas wykonane. Ustawa weszła w życie z dniem 13 lutego 2002 r. bez rozporządzeń wykonawczych.

Powstały stan narusza zasadę praworządności wyrażoną w art. 7 Konstytucji R.P. oraz koliduje z wymogiem określonym art. 92 ust. 1 ustawy zasadniczej. W wymiarze zaś praktycznym stwarza sytuację uniemożliwiającą rozpoczęcie jakiegokolwiek budowy, gdyż inwestorzy i kierownicy budów nie są w stanie spełnić ustawowych wymogów określonych przepisami znowelizowanego prawa budowlanego.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 stycznia 1999 r. sygn. akt III RN 108/98 (OSNAP 199/20/639), dotyczącym nie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia wykonawczego do jednej z ustaw tak stwierdził: „Niewykonanie przez Radę Ministrów obowiązku wynikającego z kompetencji do wydania rozporządzenia zapewniającego prawidłowe wykonanie ustawy (art. 146 ust. 4 pkt 1 i 2 w związku z art. 92 Konstytucji RP) narusza konstytucyjne zasady funkcjonowania demokratycznego państwa prawnego (art. 2 i 7 Konstytucji RP), a tym samym może stanowić delikt konstytucyjny”.

Nie ulega wątpliwości, że wyrażona przez Sąd Najwyższy sentencja może także odnosić się do przedstawionej w niniejszym piśmie sytuacji.

Wobec powyższego zwracam się do Pana Premiera o informację na temat sposobu doprowadzenia zaistniałej sytuacji do stanu zgodnego z prawem oraz zasadami przyzwoitej legislacji, wynikającej z zasady demokratycznego państwa prawnego, wyrażonej w art. 2 Konstytucji R.P.

Łączę wyrazy szacunku

ZASTĘPCA

Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk